

	(10 - sonli bayonnoma).
8.	Fan/modul uchun mas'ul: N.Shukurova - O'zDJTU, "Nemis tili amaliy fanlar kafedrasida o'qituvchisi"
9.	Taqrizchilar: S.Nazarov – Niyomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti "Yevropa tillari" kafedrasida mudiri, PhD L.Xoliyarov – O'zDJTU, "Roman-german tillari tarjimasunosligi" kafedrasida mudiri, f.f.n., dotsent

Roman-german filologiyasi
fakulteti dekani

X. Xakimov

Nemis tili amaliy fanlar
kafedrasida mudiri

Yu. Ismailov

Universitet axborot resurs
markazida direktori

S. Kayumova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVASIYALAR VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

Rektor: E. Tuxtasinov

2025-yil

Ro'yxatga otindi: HD60230100-CHTUT2404

2025-yil 09-iyun

CHEK TILINI O'QITISH USLUB VA TAMOILLARI
FANINING O'QUV DASTURI

2-kurs

Bilim sohasi: 200000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 230000 – Tillar
Ta'lim yo'nalishi: 60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish (nemis tili)

Toshkent - 2025

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar
CHTUT2404	2025-2026	4	4
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Haftadagi dars soatlari
Tanlov	nemis	2/4	2/4
Fanning nomi	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
Chet tilini o'qitish uslub va tamoillari	74	120	
1.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – chet tilini o'qitish uslub va tamoillari fani o'qitishning dolzarb muammolariga bag'ishlangan. Ushbu fan dasturida chet tili (DaF) yoki ikkinchi til sifatida nemis tili (DaZ) uslubiy protseduralar birlashtirildi. Darsni rejalashtirish va dars dizayni didaktik nazariya tomonidan aniqlangan tamoyillarga qanday asoslanishi mumkinligini ko'rsatadi hamda o'qitish va o'qitish muammolariga uslubiy javob bera oladi. Aniq metodologiklardan oldin izchil nazariy asos sifatida qisqacha tavsiflanadi. Mazkur fan to'rt ko'nikma: so'zlashish, tinglab tushunish, o'qish va yozish bo'yicha ko'nikmalarni baravar rivojlantirishni o'rgatishga xizmat qiladi.</p> <p>Fanning vazifasi - umumiy o'qitishga bo'lgan xalqaro me'yorlarga ko'ra talabalarining nemis tilini kamida B1-B2 darajada egallashlari uchun zaruriy bilimlarini integrallashgan tarzda o'rgatish va og'zaki muloqot malakalarini rivojlantirish.</p> <p>Nemis tilini til sifatida o'qitishga bo'lgan ehtiyoj sezilarli darajada oshdi, shunga ko'ra, ushbu fan dasturi talabalarga darslarni uslubiy rejalashtirish, loyihalash va amalga oshirish bo'yicha DaF/DaZ da tezkor yordam beradi.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqligi</p> <p>Mazkur fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-martdagi "Oliy ta'limning me'yoriy-uslubiy hujjatlarini ishlab chiqish jarayonini takomillashtirish to'g'risida"gi 87-sonli buyrug'iga muvofiq, xalqaro tan olingan reytinglarda TOP-300 talik ro'yxatiga kiruvchi Ludwig-Maximilians-Universität München ta'lim dasturi tajribasini o'rgangan holda tuzildi.</p> <p>https://www.edu.lmu.de/apb/studium_lehre/bachelor/index.html</p>		
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – chet tilini o'qitish uslub va tamoillari fani o'qitishning dolzarb muammolariga bag'ishlangan. Ushbu fan dasturida chet tili (DaF) yoki ikkinchi til sifatida nemis tili (DaZ) uslubiy protseduralar birlashtirildi. Darsni rejalashtirish va dars dizayni didaktik nazariya tomonidan aniqlangan tamoyillarga qanday asoslanishi mumkinligini ko'rsatadi hamda o'qitish va o'qitish muammolariga uslubiy javob bera oladi. Aniq metodologiklardan oldin izchil nazariy asos sifatida qisqacha tavsiflanadi. Mazkur fan to'rt ko'nikma: so'zlashish, tinglab tushunish, o'qish va yozish bo'yicha ko'nikmalarni baravar rivojlantirishni o'rgatishga xizmat qiladi.</p> <p>Fanning vazifasi - umumiy o'qitishga bo'lgan xalqaro me'yorlarga ko'ra talabalarining nemis tilini kamida B1-B2 darajada egallashlari uchun zaruriy bilimlarini integrallashgan tarzda o'rgatish va og'zaki muloqot malakalarini rivojlantirish.</p> <p>Nemis tilini til sifatida o'qitishga bo'lgan ehtiyoj sezilarli darajada oshdi, shunga ko'ra, ushbu fan dasturi talabalarga darslarni uslubiy rejalashtirish, loyihalash va amalga oshirish bo'yicha DaF/DaZ da tezkor yordam beradi.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqligi</p> <p>Mazkur fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-martdagi "Oliy ta'limning me'yoriy-uslubiy hujjatlarini ishlab chiqish jarayonini takomillashtirish to'g'risida"gi 87-sonli buyrug'iga muvofiq, xalqaro tan olingan reytinglarda TOP-300 talik ro'yxatiga kiruvchi Ludwig-Maximilians-Universität München ta'lim dasturi tajribasini o'rgangan holda tuzildi.</p> <p>https://www.edu.lmu.de/apb/studium_lehre/bachelor/index.html</p>		

<p>ifodalash ko'nikmasiga ega bo'ladi, biroq mavzuga oid masalalar yuzasidan yetarli qaror qabul qila olmaydi.</p> <p>3 (qoniqarli) baho – talaba amaliy mashg'ulotlari topshirig'ini mustaqil yondashgan holatda to'g'ri bajarish jarayonida jiddiy kamchiliklarga yo'l qo'yadi, amaliy muammo bo'yicha mustaqil mushohada yuritishda ma'lum ilmiy-nazariy xatolarga yo'l qo'yadi, tayanch tushncha va terminlarning mohiyatini to'liq izohlay olmaydi, dars jarayonida berilgan amaliy savollarga qisman javob beradi, berilgan vazifa yuzasidan yetarli bilimga ega bo'lmaydi. Talaba fikrini izchil, erkin va ravon ifodalash, mavzuga oid masalalar yuzasidan qaror qabul qila olish ko'nikmasi to'liq shakllanmagan bo'ladi.</p> <p>2 (qoniqarsiz) baho – talaba modul bo'yicha yetarli bilimga ega emas, juda qo'pol xatolarga yo'l qo'yadi, savollarga qiyinchilik bilan javob beradi, berilgan topshiriqlarni bajara olmaydi.</p>	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Wolfgang Gehring „Fremdsprache Deutsch unterrichten. Verlag Julius Klinkhardt " 2018, Bad Heilbrunn. 1/178</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. 2012 Hueber Verlag, 85737 Ismaning, Deutschland Umschlaggestaltung: Marlene Kern Grafik Design, München Layout: Marlene Kern Grafik Design, München. Druck: Himmer AG, Augsburg Printed in Germany er Verlag GmbH & Co. KG, 85737 Ismaning, Deutschland.</p> <p>Axborot manbalari</p> <p>1. https://www.edu.lmu.de/apb/studium_lehre/bachelor/index.html</p> <p>2. http://www.ziyounet.uz/</p> <p>3. http://www.edu.uz/</p> <p>4. www.hueber.de/aspekte</p> <p>5. www.deutsch.unterricht.de</p> <p>6. https://languagelarninglog.de/wp-content/uploads/2020/12/201123_Handbuch_Methoden_S.1-9.pdf</p> <p>7. www.fachdidaktik-einecke.de/</p> <p>8. www.mein.deutsch</p> <p>9. https://www.edu.lmu.de/apb/studium_lehre/bachelor/index.html</p>
<p>6.</p>	<p>7.</p> <p>O'quv dasturi O'zbekiston davlat tillari universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. Dastur universitet Kengashining 2025-yil 4 - iyun dagi yig'ilishida ko'rib chiqilgan va tasdiqqa tavsifa etilgan</p>

<ul style="list-style-type: none"> • til o'qitishning zamonaviy, ilg'or va samarali metodlari haqida batafsil ma'lumotni egallash hamda ularning ijobiy va salbiy tomonlarini farqlash va amalda ulardan o'rinni foydalana olishga o'tganish; 	<p>4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interfaol keys-stadilar; • amaliy mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruh, mikroguruh bo'lib ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
<p>5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-sonli qarori bilan tasdiqlangan "OTMlarda o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida Nizom"ga ko'ra fanga ajratilgan kredit beriladi.</p> <p>Talabalarining bilimlari baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimlari nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi Nizom" talablari asosida belgilanadi.</p>	<p>Talabalarining bilimlari baholash mezonlari:</p> <p>5 (a'lo) baho – talaba amaliy mashg'ulotlari topshirig'ini mustaqil yondashgan holatda to'g'ri bajaradi, amaliy muammo bo'yicha mustaqil mushohada yuritadi, masalaga oid daliliy misollarni tanlay oladi va ularni to'g'ri tahlil etish asosida ma'lum ilmiy xulosalar chiqara biladi, tayanch tushuncha va terminlarning mohiyatini to'g'ri izohlay oladi, dars jarayonida berilgan amaliy savollarga to'g'ri javob bera oladi, berilgan vazifa yuzasidan keng amaliy bilimiga ega bo'ladi, fikrini izchil, erkin va ravon ifodalash ko'nikmasiga ega bo'ladi, mavzuga oid masalalar yuzasidan tegishli qarorlar qabul qila oladi.</p> <p>4 (yaxshi) baho – talaba amaliy mashg'ulotlari topshirig'ini mustaqil yondashgan holatda to'g'ri bajaradi, ammo ishda ayrim kamchiliklarga yo'l qo'yadi, amaliy muammo bo'yicha mustaqil mushohada yurita oladi, masalaga oid daliliy misollarni tahlil etish asosida ma'lum ilmiy-nazariy xulosalar chiqara oladi, tayanch tushuncha va terminlarning mohiyatini izohlashda ba'zi ikkilanishlarga, kamchiliklarga yo'l qo'yadi, dars jarayonida berilgan amaliy savollarga to'g'ri javob beradi, berilgan vazifa yuzasidan muayyan amaliy bilimiga ega bo'ladi, fikrini izchil, erkin va ravon</p>

<p>II. Asosiy qism (amaliy mashg'ulotlar)</p>	<p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>Thema 1. Standards. Zweitsprache/Fremdsprache.</p> <p>Thema 2. Guter Unterricht.</p> <p>Thema 3. Guter Fremdsprachenunterricht.</p> <p>Thema 4. Lernersprache.</p> <p>Thema 5. Altersgemäßheit.</p> <p>Thema 6. Verständlichkeit.</p> <p>Thema 7. Aktivierung.</p> <p>Thema 8. Kompetenzaufbau.</p> <p>Thema 9. Sprachlehrrmethoden.</p> <p>Thema 10. Unterrichtsplanung.</p> <p>Thema 11. Fertigkeiten, Fähigkeiten, Einstellungen. Aussprache.</p> <p>Thema 12. Wortschatz.</p> <p>Thema 13. Grammatik.</p> <p>Thema 14. Hörverstehen.</p> <p>Thema 15. Schreiben.</p> <p>Thema 16. Literalität.</p> <p>Thema 17. Mündliche Interaktion.</p> <p>Thema 18. Schreiben.</p> <p>Thema 19. Arrangements. Dramapädagogisches Arbeiten.</p> <p>Thema 20. Künstlerische Szenarien.</p> <p>Thema 21. Außerschulische Lernorte.</p> <p>Thema 22. Forschendes Lernen.</p> <p>Thema 23. Diversität.</p>
<p>IV. Mustaqil ta'lim shaklini tashkil etishga qo'yilgan talablar va tavsiya etilgan mavzular:</p>	<p>Talabalarni mustaqil ta'lim shaklini tashkil etishga qo'yilgan talablar O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 29-apreldagi 136-sonli "Oliy ta'lim muassasalari talabalari mustaqil ta'limini tashkil etish bo'yicha namunaviy tartibni tasdiqlash to'g'risida"gi buyrug'i asosida ishlab chiqilgan.</p> <p>Mustaqil ta'limni baholash semestr davomida berilgan topshiriq asosida bajarilgan ishlar HEMIS axborot tizimida ilova qilish, shuningdek, oraliq va yakuniy test va savollarga javob berish asosida oshiriladi.</p>

<p>- o'tilgan mavzuni chuqur o'rganishlari uchun darslik, o'quv materiallari bilan faol ishlash;</p> <p>- amaliy mashg'ulotlar va imtihonlarga oldindan tayyorgarlik ko'rish, vaqtdan unumli foydalanish;</p> <p>- fan (modul)lar bo'yicha mustaqil ta'lim topshiriqlarini belgilangan muddatlarda taqdim etishi;</p> <p>- mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda plagiat (ko'chirmakashlik)ga yo'l qo'ymasligi;</p> <p>- kichik guruhlarda hamkorlikdagi mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda jamoaning umumiy maqsadiga mos harakat qilishi, o'ziga yuklatilgan vazifalarni o'z vaqtida bajarishi.</p> <p>Mustaqil ta'limni tashkil etishda fanning xususiyatini inobatga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:</p> <p>- mavzu yuzasidan tahliliy ma'lumot tayyorlash;</p> <p>- badiiy-ijodiy ishni bajarish;</p> <p>- aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash;</p> <p>- berilgan muammoni keng tahlil qilish, unga ta'rif va xulosalarni berish;</p> <p>- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash orqali loyihalar ishlash ko'nikmasini shakllantirish;</p> <p>- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash.</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einflussfaktoren auf den Unterricht 2. Können, Wollen, Sollen: Überlegungen 3. Der gemeinsame europäische Referenzrahmen 4. Ziele des GER 5. Niveaustufen und sprachliche Handlungsfähigkeit 6. Zentrale Begriffe im GER 7. Teilkompetenzen 8. Prinzipien des sprachpraktischen Deutschunterrichts 9. Handlungsorientierung 10. Kompetenzorientierung 11. Lernerorientierung 12. Personalisierung und Lerneraktivierung 13. Interaktionsorientierung 14. Förderung von Lernerautonomie 15. Interkulturelle Orientierung 16. Indikatoren für Prinzipien

<ol style="list-style-type: none"> 17. Standards beim Lehren und Lernen von Sprachen 18. Kann- Beschreibungen und Lernziele 19. Kann-Beschreibungen in Lehrwerken 20. Informelle Kann- Beschreibungen und Lermerautonomie 21. Curriculum und Ziele des sprachpraktischen Deutschunterrichts 22. Aufgaben und thematische Lehr- und Lerninhalte 23. Vermittlung der linguistischen Kompetenz 24. Aufgaben und Übungen im Fremdsprachenunterricht 25. Aufgaben und Übungen 26. Definition Aufgabe 27. Definition Übung 28. Rückwärtsplanung 29. Übungstypen 30. Sprachkompetenz mit Aufgaben und Übungen aufbauen 31. Lernen durch Interaktion 32. Sozialformen 33. Arbeitsformen 34. Frontalunterricht 35. Einzelarbeit. Partnerarbeit 36. Gruppenarbeit 37. Gruppenarbeit 	<p>3. V. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalar</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nemis tilini xalqaro til bilish darajasiga ko'ra (CEFR) kamida B2 darajada o'zlashtirishi; • O'qituvchi bo'lish uchun tahsil olayotgan talabalar uchun xorijiy va ikkinchi tillarni o'rganish senariylariga nazariy asoslangan uslubiy yondashuvlar bilan tanishish imkoniyati bo'lishi; • DaF/DaZ o'quvchilari uchun tilni yaxshilaydigan til ko'nikmalarini amalga oshirishi.nemis tilida chop etilgan turli matbuot materiallari va axborot beruvchi boshqa vositalardan olingan autentik til materiallarini tushuna olish va ularni tahlil qilish, • nemis tilida og'zaki nutq jarayonida ravon so'zlasha olish malakalariga ega bo'lishi lozim. - chet tilini o'rganish borasidagi muhim masalalar va ilmiy izlanishlarning natijalari haqida zaruriy ma'lumotlarni bilish; • chet tilini o'rganish nazariyalarini o'z til o'rganish jarayonlarini tahlil qilish orqali hamda amaliy tajribalar bilan bog'lagan holda o'rganishi;
--	--